

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Äktenskapsskillnad kan erhållas på grundval av ömsesidigt samtycke från makarna (genom ett juridiskt eller administrativt förfarande eller med hjälp av en notarie). Om ömsesidigt samtycke saknas kan en domstol besluta om äktenskapsskillnad.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Enligt artikel 373 i civilrättslagen kan äktenskapsskillnad beviljas i följande fall:

Om makarna samtycker till detta.

Om djup söndring har uppkommit i makarnas förhållande så att det inte längre är möjligt för dem att leva tillsammans.

Om en av makarna begär detta efter en de factoseparation som varat i minst två år.

Om en make/maka vars hälsotillstånd gör det omöjligt att fortsätta äktenskapet ansöker om äktenskapsskillnad.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller**3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),**

Makarna är inte längre gifta med varandra och var och en av dem kan gifta om sig.

Makarna kan komma överens om att behålla de efternamn som de tagit under äktenskapet även efter äktenskapsskillnaden. Om det inte föreligger någon överenskommelse kan domstolen tillåta makarna att behålla de namn de använt under äktenskapet om detta anses motiverat. Om det varken föreligger en överenskommelse eller ett domstolsbeslut återtar båda makarna de efternamn de hade före äktenskapet.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Äktenskapets egendomsordning upplöses mellan makarna från den tidpunkt då de ansöker om äktenskapsskillnad. Var och en av makarna – eller makarna tillsammans, i fall där båda makarna samtycker till äktenskapsskillnad – kan ansöka om ett beslut från domstolen om att äktenskapets egendomsordning upphörde dagen för de factoseparationen.

Om den äktenskapliga egendomsordningen upphör vid äktenskapsskillnaden är de f.d. makarna fortsatt gemensamma ägare till den gemensamma egendomen tills deras respektive andelar i egendomen har fastställts.

Vid äktenskapsskillnaden tar var och en av makarna över sin personliga egendom. Därefter delas den gemensamma egendomen upp och eventuella skulder betalas. Den andel av egendomen som ska tillfalla vardera maken fastställs på grundval av hans eller hennes bidrag till att förvärva och vidmakthålla den gemensamma egendomen. Såvida inte annat kan bevisas förmodas makarna ha gjort ett lika stort bidrag.

Oberoende av eventuell underhållsskyldighet mellan de f.d. makarna eller ersättning kan den av makarna som inte anses ansvarig för äktenskapets söndring och som lider väsentlig skada till följd av äktenskapets upplösning begära ersättning från den make som är ansvarig för söndringen. Familjedomstolen fattar beslut om denna begäran i samband med domen om äktenskapsskillnad.

Makarnas arvsrätt gentemot varandra upphör efter en äktenskapsskillnad.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Efter att en dom om äktenskapsskillnad har meddelats ska familjedomstolen fatta beslut om förhållandet mellan de skilda föräldrarna och eventuella underåriga barn. I allmänhet har makarna efter äktenskapsskillnaden **delat föräldransvar för barnen**. Familjedomstolen fastställer det underåriga barnets **hemvist**. Som hemvist räknas hemmet för den förälder som barnet vanligtvis bor hos. Den förälder som inte bor tillsammans med barnet har rätt till umgänge med barnet. Domstolen fastställer också storleken på det **bidrag** som var och en av föräldrarna ska betala för barnets upfostran och utbildning.

Om omständigheterna förändras kan domstolen ändra sitt beslut om de skilda föräldrarnas rättigheter och skyldigheter gentemot sitt underåriga barn. Detta görs på begäran av en av föräldrarna eller av en annan familjemedlem, barnet, förmyndarmyndigheten, barnskyddsmyndigheten eller åklagaren.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Efter äktenskapsskillnaden upphör underhållsskyldigheten mellan makarna. Den före detta maken/makan har rätt till underhåll om han eller hon befinner sig i ekonomiskt trångmål på grund av arbetsförmåga som uppstått före eller under äktenskapet, eller på grund av arbetsförmåga som uppstår inom ett år efter äktenskapsskillnaden, förutsatt att denna oförmåga beror på händelser som har med äktenskapet att göra.

Den make som ansöker om underhåll får inte samtidigt begära ersättning. Om det i domen på äktenskapsskillnad sägs att endast en av makarna har varit vållande kan den andra maken ha rätt till ersättning. Ersättning kan endast bli aktuell om äktenskapet varat i minst 20 år.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Begreppet "hemskillnad" finns inte i rumänsk lag utan man talar i stället om "de factoseparation" och lagenlig uppdelning av egendom. Denna situation måste bevisas inför domstol. Om en de factoseparation har varat i mer än två år anses detta som en grund till äktenskapsskillnad.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?**6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?****7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?**

Ett äktenskap kan annulleras på grund av att något av de rättsliga kraven i äktenskapskontraktet inte har respekterats. Ett äktenskap kan endast annulleras genom ett domstolsbeslut. En annullering har rättsverkan för såväl det förflutna som framtiden eftersom ett annullerat äktenskap anses aldrig ha existerat.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Om något av följande rättsliga krav i äktenskapskontraktet inte har respekterats anses det utgöra en absolut grund till annullering av äktenskapet:

Äktenskapet ingicks utan samtycke.

Äktenskapet ingicks mellan personer av samma kön.

Äktenskapet ingicks av en person som redan var gift.

Äktenskapet ingicks mellan personer som är släkt i rakt nedstigande led eller i sidled upp till och inklusive fjärde led.

Äktenskapet ingicks av en mentalsjuk eller mentalt störd person.

Äktenskapet ingicks utan de framtida makarnas samtycke eller detta samtycke har inte lämnats på det sätt som lagen föreskriver.

Äktenskapets ingicks av en minderårig person under 16 år.

Äktenskapet ingicks av annat skäl än i syfte att bilda familj.

Relativa grunder till annullering av äktenskap är följande:

Äktenskapet har ingåtts av en minderårig person som bedöms vara under 16 år i en medicinsk undersökning, utan samtycke från den förälder/de föräldrar som har vårdnaden om barnet eller utan samtycke från den person som har föräldransvar.

Samtycke har uppnåtts på felaktig väg, dvs. genom misstag (gällande den andra makens/makans fysiska identitet), bedrägeri eller våld.

Äktenskapet har ingåtts av en person som tillfälligt saknar omdöme.

Äktenskapet har ingåtts mellan en adoptivförälder och ett underårigt barn som denne har vårdnaden om.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Fram till det att domstolen utfärdar sin slutliga dom behåller en make som ingick ett ogiltigt eller annullerat äktenskap i god tro samma status som i ett giltigt äktenskap. Förmögenhetsförhållandena mellan de f.d. makarna är desamma som vid äktenskapsskillnad.

Annulleringen av äktenskapet förändrar inte barnens ställning, utan de behåller sin status som barn i äktenskapet. Föräldrarnas och barnens rättigheter och skyldigheter gentemot varandra regleras på samma sätt som vid äktenskapsskillnad.

Ett domstolsbeslut om ogiltigförklaring eller annullering av ett äktenskap kan få följder för tredje part: bestämmelserna om äktenskapets egendomsordning, äktenskapskontraktets offentliga karaktär och äktenskapskontraktets ogiltighet gäller.

Äktenskapets ogiltighet kan inte få följder för tredje part när det gäller en handling som genomförts före äktenskapet med en av makarna, såvida inte lagstiftningens krav gällande upplysningsplikt om annulleringen/ogiltigförklaringen har uppfyllts, eller den tredje parten på annat sätt var medveten om grunderna till annullering innan handlingen utfördes.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Medling är valfri innan ett förfarande inleds vid domstol. Under förfarandets gång måste domstolen informera parterna om möjligheten till och fördelarna med att använda sig av medling.

Genom medling kan man reda ut missförstånd mellan makarna när det gäller äktenskapets fortgående, rättigheter för föräldrar, barnens hemvist, föräldrarnas bidrag till barnens uppehälle och andra missförstånd mellan makarna om deras lagliga rättigheter. Medlaren ser till att medlingens resultat inte går emot barnets bästa, och uppmuntrar föräldrarna att först och främst ta hänsyn till barnets behov och att ta sitt föräldransvar för att se till att de factoseparationen eller äktenskapsskillnaden inte får negativ inverkan på barnens uppföstran och utveckling.

Medlingsavtalet, som innehåller en överenskommelse mellan parterna när det gäller föräldransvar, föräldrarnas bidrag till barnens underhåll och fastställande av barnens hemvist, ska godkännas av domstolen. Denna måste kontrollera om avtalet tar hänsyn till barnets bästa.

Om makarna är överens om att skiljas och inte har några underåriga barn som fötts inom eller utanför äktenskapet eller adopterats, kan en ämbetsman på registerkontoret eller en notarius publicus på den plats där äktenskapet ingicks eller där makarna hade sitt sista gemensamma hem förklara äktenskapet upplöst genom makarnas överenskommelse och utfärda ett intyg om äktenskapsskillnad.

När makarna är överens om att skiljas kan en notarius publicus utfärda ett intyg om äktenskapsskillnad även då det finns underåriga barn födda inom eller utanför äktenskapet eller som har adopterats, i det fall att makarna är överens om samtliga villkor för namn, föräldransvar, barnens hemvist, sätt att hantera personliga förbindelser samt föräldrarnas bidrag till utgifter för barnens uppföstran och utbildning.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

En ansökan om äktenskapsskillnad ska lämnas in till en **domstol**.

Den domstol har behörighet som ligger på den ort där makarna hade sitt sista gemensamma hem. Om makarna inte hade något gemensamt hem eller om ingen av dem längre bor på den plats där deras sista gemensamma hem var beläget ska ansökan ställas till den domstol som har behörighet på den ort där svarandens hem ligger. Om svaranden inte har något hem i Rumänien bör ansökan ställas till den domstol som har behörighet på den ort där kändans hem ligger. Om varken kändans eller svaranden är bosatt i Rumänien kan parterna enas om att lämna in ansökan vid valfri domstol i Rumänien. Om ingen sådan överenskommelse görs ska ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in vid domstolen för sektor 5 i Bukarest.

Ansökan om äktenskapsskillnad ska omfatta anmärkningarna i kallelsen till rättegång och alla underåriga barns namn. Ansökan ska ges in tillsammans med äktenskapsbeviset, kopior av de underåriga barnens födelseintyg och i tillämpliga fall makarnas medlingsavtal.

Om ansökan om äktenskapsskillnad görs med båda makars samtycke ska den skrivas under av båda makar eller av en gemensam representant som auktoriserats genom en särskild bestyrkt fullmakt. Om denna representant är en advokat ska han eller hon bestyrka makarnas underskrifter i enlighet med lagen.

Vid förfarandet i domstolen i första instans måste parterna vara fysiskt närvarande, såvida inte en av dem sitter i fängelse, är allvarligt sjuk, är föremål för ett förbudsföreläggande, bor utomlands eller befinner sig i en annan situation som hindrar honom/henne från att närvara. I sådana fall kan den berörda parten företrädas av en advokat, auktoriserad representant eller, i tillämpliga fall, en förmyndare eller registrerad representant (en s.k. god man). Om sökanden på dagen för förfarandet i domstolen i första instans är olovligt frånvarande, och endast svaranden infinner sig, kommer ansökan att betraktas som ogrundad och avvisas.

Domstolen ska då fatta beslut, även om den inte ombads göra detta i ansökan om äktenskapsskillnad, gällande parternas föräldransvar, föräldrarnas bidrag till utgifterna för barnens uppföstran och utbildning, barnens hemvist och föräldrarnas rätt att ha ett personligt förhållande med barnen.

En berörd part kan ansöka om annullering på absoluta grunder. Ansökan om annullering är personlig och har inga följder för arvtagarna. Om ansökan lämnades in av en av makarna kan den emellertid upprätthållas av en av hans eller hennes arvtagare.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Rättshjälp kan erhållas på de villkor som anges i regeringens nödlag nr 51/2008 om rättshjälp vid civilrättsliga förfaranden, som godkändes med ändringar och tillägg genom lag nr 193/2008 i ändrad form.

Rättshjälp kan erhållas i en eller flera av följande former: tillgång till advokat, betalning av avgifter för sakkunniga, översättare eller tolk, betalning av avgifter till ämbetsmän vid domstolen, eller undantag, rabatt, delbetalning eller uppskov av betalning av avgifterna för domstolsförfarandet.

För att få full rättshjälp måste den som ansöker ha haft en nettoinkomst per månad och familjemedlem som i genomsnitt är mindre än 300 rumänska leu under de två månaderna innan ansökan lämnades in. Om inkomsten är lägre än 600 leu kan rättshjälp beviljas för att täcka 50 % av kostnaderna. Rättshjälp i proportion till sökandens behov kan också beviljas i andra situationer där det kan antas att de fastställda eller beräknade kostnaderna för förfarandet kommer att begränsa sökandens tillgång till rättslig prövning, t.ex. på grund av skillnaden i levnadskostnader mellan den medlemsstat där sökanden är bosatt och Rumänien.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

I den nya civilprocesslagen kan en sådan dom överklagas inom 30 dagar från det att domen meddelats.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

För erkännande av en dom på äktenskapsskillnad gäller bestämmelserna i förordning (EG) nr 2201/2003. Ansökan bör ställas till den domstol som har behörighet på den ort där svaranden har hemvist i Rumänien. Om svaranden inte har någon känd hemvist, bör ansökan ställas till den domstol som har behörighet för den ort där käranden har hemvist.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Ett beslut om erkännande kan bestridas genom en ansökan till den appellationsdomstol som är behörig i det berörda territoriet eller genom ett överklagande vid Rumäniens högsta domstol.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

För att avgöra vilken lagstiftning som ska tillämpas i ett mål som gäller internationell privaträtt kommer en rumänsk domstol att tillämpa antingen *rådets förordning (EU) nr 1259/2010* av den 20 december 2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad *eller artikel 2957* och följande artiklar i civilrättslagen.

Makarna kan välja att tillämpa lagstiftningen i det land där de har sin gemensamma hemvist eller hade sitt sista gemensamma hem (om minst en av dem bor där vid den tidpunkt då de gör sitt val), lagstiftningen i det land där en av makarna är medborgare, lagstiftningen i ett land där makarna har levt i minst tre år eller rumänsk lagstiftning.

Om makarna inte gör ett val gäller lagstiftningen i det land där de har sin gemensamma hemvist, eller om detta inte är aktuellt, lagstiftningen i det land där makarna hade sin sista gemensamma hemvist (om minst en av makarna fortfarande har sin hemvist där den dag då ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in). Om en av makarna inte har någon hemvist gäller lagstiftningen i det land där båda makar var medborgare den dag då ansökan om äktenskapsskillnad lämnades in. Om makarna har olika medborgarskap gäller lagstiftningen i det land där de båda senast hade medborgarskap (om minst en av dem fortfarande innehar detta medborgarskap den dag då ansökan lämnas in). I alla andra situationer tillämpas rumänsk lagstiftning.

Senaste uppdatering: 03/12/2015

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.